

A SOMLÓI BORVIDÉK HEGYKÖZSÉGE
(Somló hegy, Ság-hegy, Kis-Somlyó hegy)

RENDTARTÁSA

(2026. 05. 15-én megállapított szöveg)

TARTALOMJEGYZÉK

Preambulum	1
I. Fejezet - Alapvetések	1
II. Fejezet - A szőlőtelepítésre és -művelésre vonatkozó szabályok	2
III. fejezet - A grapevine flavescence dorée arany színű sárgaság szőlőkárosító elleni egységes növényvédelem szabályai.....	4
IV. Fejezet - Az épített környezet és a termőtalaj védelme	7
V. Fejezet - A borászati termékek előállítása és kezelése	9
VI. Fejezet - A Somlói borvidék turisztikai vonzerejének erősítése, valamint a szőlőtermelők és a szálláshely-szolgáltatók közötti együttműködés biztosítása	9
VII. Fejezet - Rendtartást sértő cselekmények.....	10
VIII. Fejezet - Az egyes szabálysértések és a büntetések mértéke	11
IX. Fejezet - Eljárási szabályok.....	12
X. Fejezet - Záró rendelkezések	13

Preambulum

A Somlói Borvidék Hegyközsége (továbbiakban: hegyközség) – a természet- és tájvédelemre vonatkozó jogszabályok figyelembevételével – e rendtartás (továbbiakban: Rendtartás) keretében határozza meg azokat a szőlő- és bortermeléssel kapcsolatos normákat, amelyek a minőség- és eredetvédelem, valamint a termőalapok megtartása szempontjából szükségesek.

I. Fejezet
Alapvetések

A Rendtartás területi hatálya kiterjed Borgáta, Borszörcsök, Celldömölk, Doba, Kemeneskápolna, Kissomlyó, Mesteri, Somlójenő, Somlószlós, Somlónásárhely községek területéből a szőlőkataszter szerint I. és II. osztályú részeire.

A Rendtartás személyi hatálya kiterjed a hegyközség tagjaira és mindazokra a jogi és természetes személyekre, illetve jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetekre, akik/amelyek nem tagjai a hegyközségnek, de a területi hatály alá tartozó részen ingatlantulajdonnal rendelkeznek, vagy az ingatlan használatára vonatkozó egyéb törvényes jogcím alapján földet, szőlőt, építményt, létesítményt, utat stb. birtokolnak, használnak, üzemeltetnek.

Ez a Rendtartás a hatályos jogszabályokkal összhangban szabályozza:

- a célszerű szőlőtelepítést és művelést,
- a szőlőkárosítók elleni egységes növényvédelmet,
- a csemege-szőlő-telepítést kivéve gyümölcsös, erdő telepítése, fásítás, halastó és nádas létesítésére, valamint a termőföld más célú hasznosításához szükséges hegyközségi hozzájárulás megadására vonatkozó szabályokat,
- a földterület szőlő termőhelyi kataszterből történő törléséhez a hegyközségi hozzájárulás megadására vonatkozó szabályokat,
- a minőségvédelem szempontjából fontosnak ítélt szakmai követelményeket,
- a természet- és tájvédelemre vonatkozó előírásokat,
- a rendtartást sértő cselekményeket és azok jogkövetkezményeit,
- a hegyközség által nyújtott szolgáltatások ellentételezésének módját és mértékét,
- az ingatlanok, az utak, vízelvezető árkok állapotára és védelmére, valamint az ingatlanok rendeltetésszerű használatával kapcsolatos létesítmények karbantartására vonatkozó előírásokat, az illetékes hatóságokkal (önkormányzatok, növénytermesztési hatóság, építésügyi hatóság stb.) együttműködve.

A hegyközség jogosult ellenőrizni a hegyközségi és a borvidéki rendtartás betartását. Ha az ellenőrzés eredményeként megállapítja a szabálysértés tényét, a tagot a jogellenes állapot megszüntetésére, meghatározott cselekvés teljesítésére, valamitől való tartózkodásra kötelezheti, vagy a rendtartásban meghatározott esetekben és mértékig bírsággal sújthatja.

Azt, aki nem hegyközségi tagként vét a hegyközségi vagy a borvidéki rendtartás szabályai ellen, a hegyközség felszólítja a jogellenes állapot megszüntetésére. A felszólítás eredménytelensége esetén a hegyközség az illetékes kormányhivataltól és/vagy a törvényszéktől kéri a rendtartásba ütköző cselekmény elkövető személy felszólításnak megfelelő kötelezését.

II. Fejezet

A szőlőtelepítésre és -művelésre vonatkozó szabályok

1. § (1) A szőlészetről és borászatról szóló 2020. évi CLXIII tv. (továbbiakban: Btv.) 2-6. §-a előírásainak megfelelően árutermő, törzs- és kísérleti célú borszőlőt telepíteni a hegybíró által kiadott engedéllyel lehet.

(2) Szőlőültetvény telepítése és kivágása tényét az ültetvény használójának a Btv. 4. § (3) bekezdésében foglaltak szerint a szőlőültetvény fekvése szerint illetékes hegybíró részére kell bejelenteni.

A szőlőtermesztés alkalmával a következő művelési módok ajánlottak:

- bakművelés
- alacsony kordon
- közép magas kordon
- Moser-féle magaskordon művelés
- ernyőművelés
- Guyot-féle művelés

Új telepítésnél elsősorban a közép magas kordon és az ernyőművelés ajánlott.

(3) A minőségi szőlőtermesztés követelményeinek megfelelően a hektáronkénti átlagtermést a Somló oltalom alatt álló eredetmegjelölés termék-leírása (továbbiakban: termék-leírás) határozza meg, amely jelen Rendtartás I. számú mellékletét képezi.

(4) A Rendtartás területi hatálya alá eső területeken a telepíthető fajtaikat a Nemzeti Fajtajegyzék, valamint a termék-leírás tartalmazza.

(5) Kísérleti célú ültetvény az árutermő szőlőültetvénnyel azonos módon a hegybíró engedélyével telepíthető, amennyiben a kérelmező bemutatja a NÉBIH által kiadott termesztési alkalmassági vizsgálati engedélyt.

Kísérleti célú ültetvény terméséből kizárólag földrajzi árujelző nélküli borászati termék készíthető és hozható közfogyasztásra forgalomba.

2. § (1) A szőlőültetvényt a termelő köteles a jó gazda gondosságával művelni.

(2) A művelési kötelezettség betartását a hegyközség és a hegybíró, a vármegyei kormányhivatalok, a helyi önkormányzatokkal együttműködve, folyamatosan ellenőrzik.

(3) A megműveletlenül hagyott ingatlanok tulajdonosait, használóit, hasznélvezőit az elmulasztott talaj- és növényvédelmi munkák elvégzésére való figyelmeztetéssel egyidőben 7 napos határidő megadása mellett, a rendeltetés-szerű művelés megkezdésére, vagy a művelésre kötelezett személyére vonatkozó nyilatkozattételre szólítja fel a hegybíró.

(4) A felszólításban megadott határidők lejártát követően ismételt helyszíni szemléket kell tartani, amelyben meg kell állapítani, hogy a szükséges, a felszólításban megjelölt munkákat elvégezték-e. A szemléken a választmány egy tagja is részt vesz. A szemléket minden esetben az illetékes hegybíró vezeti.

(5) A felszólítás ellenére megműveletlenül hagyott ingatlanok tulajdonosait, használóit, hasznélvezőit a hegybíró mulasztási bírság kiszabása mellett határozatban kötelezi 60 napos határidővel az ültetvény kivágására.

(6) A kivágásra kötelező határozat véglegessé válását követő 60 nap elteltével a hegybíró közérdekű kivágást rendel el, ha a borszőlőültetvény tulajdonosa kötelezettségének a kiszabott bírság és határozat ellenére sem tesz eleget.

(7) A Somlói Borvidék illetékességi területén nem szőlőként hasznosított ingatlant a tulajdonos köteles megfelelő termeléssel hasznosítani, vagy a termelés folytatása nélkül a tájvédelmi előírásokat betartani (hasznosítási kötelezettség). Ennek elmulasztása esetén a hegyközség az illetékes önkormányzat jegyzőjénél eljárást kezdeményez és rendtartási bírságot szabhat ki.

(8) A növényvédelmi védekezés során kizárólag hatóságilag engedélyezett, gyárilag zárt egységcsomagolású, érvényes felhasználási időtartammal rendelkező növényvédőszeres használatok fel a használati utasításnak megfelelően.

(9) Az emberi környezet védelmére, a környezeti, a természeti és tájvédelmi követelmények betartására a növényvédelmi munkák végzése alkalmával különös gondot kell fordítani. Az alkalmazott növényvédőszeres tárolása, a növényvédőszeres maradványainak, csomagoló anyagainak megsemmisítése csak a szerre vonatkozó utasítás szerint történhet. Tilos ezeket árkokba, vízelvezetőkhöz, vízfolyásokba, kutakba vagy használaton kívüli területekre szórni, illetve elátni.

(10) A Somlói borvidék illetékességi területén a növényvédelmi munkákról és a felhasznált növényvédőszeresekről, gyomirtószeresekről permetezési naplót/permetezési nyilvántartást kell vezetni, amelyet az ellenőrzésre jogosult hatóságnak szükség szerint be kell mutatni.

(11) A szőlőültetvényben a szőlő fás részeinek betegségét vagy karantén kártevők és kórokozók megjelenését az érintett tulajdonos és/vagy használó köteles a hegyközségnek és a kormányhivatalnak bejelenteni. A fertőzés tovább-terjedésének megakadályozására a hegyközség az illetékes vármegyei kormányhivatal Növény- és Talajvédelmi Osztályával együttműködve közérdekű védekezést rendelhet el.

(12) A szőlőültetvényekben a gyomirtást (mechanikai és vegyszeres) a gyomnövények maghozó állapota előtt kell elvégezni, különös tekintettel az egészségkárosodást okozó gyomnövények (parlagfű, vadvadkender stb.) irtására.

Vegyszeres gyomirtás esetén a lejtős területeken ügyelni kell az alsó részekre a lemosódás és az ott történő felhalmozódás veszélyére, valamint el kell kerülni a vegyszernek a szélhordás általi károkozását.

(13) A termőtalaj humusztartalmának és tápanyag-ellátásának javítására a szőlőtermelés melléktermékeit, venyigét, a hajtásválogatás és a csonkázás során keletkező zöld növényi részeket

célszerű - lehetőleg komposztálva - visszajuttatni a talajba. A metszési nyesedék (venyige) eltávolításának határideje május 1.

Ajánlatos a szőlőterületek 4-5 évenkénti szerves trágyázása, a talaj tápanyagvizsgálatára alapozva. Az új integrált növényvédelmi és tápanyag-visszapótlási technológiák kialakítása során a környezetvédelmi előírások figyelembevételével a különböző lombtrágyák alkalmazása ajánlatos, rendszeres levélanalízis alapján.

(14) A tökehiányok pótlását az ültetvény fajtaazonosságának megtartásával, az engedélyezett szőlőfajták szaporítóanyagainak felhasználásával évről-évre folyamatosan el kell végezni.

(15) A szőlőtőkék 25 %-ot meghaladó hiányának pótlása (felújítása) vagy átoltása esetén a telepítésre vonatkozó rendelkezéseket kell értelemszerűen alkalmazni.

(16) A szőlőtelepítések során a borvidék illetékességi területén a telepített ültetvény szélső sora és a tényleges telekhatár közötti távolság – amennyiben nem azonos a szomszédos terület tulajdonosa – nem lehet kevesebb, mint a telepítés sortávolságának 50 %-a.

(17) Szőlőültetvénnyel hasznosított területek csatlakozásánál kerítés építése tilos. Amennyiben valamely ingatlan hasznosítása nem szőlőültetvénnyel történik, úgy annak elkerítésénél a kerítés és a tényleges telekhatár között legalább 1,4 métert el kell hagyni.

(18) A telekhatároktól szabadon hagyott területet a csatlakozó területek tulajdonosai kötelesek megművelni, illetve jogosultak a saját ültetvényeik gondozásához szükséges módon felhasználni.

3. § (1) A hegyközség kezdeményezi az engedély nélkül, vagy az engedélyben foglaltakról eltérően telepített szőlő kivágását a telepítő költségére, ha:

- a) a telepítést a termőhelyre nem engedélyezett szőlőfajtaival,
- b) a termőhelyen fel nem használható szaporítóanyaggal, vagy
- c) nem engedélyezett területen végezték.

(2) Az (1) bekezdésben foglalt esetek kivételével az engedélyező hatóság – a kivágás elrendelése helyett – megfelelő határidő kitűzésével kötelezheti a szőlő használóját az ültetvény átalakításra. A határidő elmulasztása esetén a hegybíró kezdeményezi a szőlő kivágását.

4. § (1) A vadászati tilalmat a vonatkozó törvény és az egyéb rendeletek, valamint a természetvédelemre és tájvédelemre vonatkozó egyéb jogszabályok határozzák meg.

(2) Vadkerítés építése esetén – amennyiben azt az érintett ingatlanok tulajdonosainak több mint 50 %-a kezdeményezi – a kerítéssel érintett többi ingatlantulajdonos csatlakozása kötelező, területarányos költségviselés terhe mellett.

(3) A vadkerítés építésében, illetve a költségek viselésében az illetékes vadásztársaság részt vesz. A kerítés fenntartása az érintett ingatlantulajdonosok feladata.

5. § Az éves szükséges termésbecsléseket a választmány/hegybíró elvégzi.

6. § A termésbecslők munkáját a hegyközségi tagok kötelesek segíteni.

7. § A szőlők őrzése elsősorban a 40/2021. (X. 27.) AM rendeletben foglaltak szerint a szőlőültetvények őrzésére terjed ki, a helyi önkormányzatokkal együttműködve. Madárkártétel elleni védelmet, a hatékony és gazdaságos szőlőőrzést a hegyközség közreműködésével a tagoknak egymás között kell megszervezni és biztosítani.

III. fejezet

A grapevine flavescence dorée aranyzínű sárgaság szőlőkárosító elleni egységes növényvédelem szabályai

A termőalapok megtartása, valamint a grapevine flavescence dorée aranyzínű sárgaság szőlőkárosító (továbbiakban: aranyzínű sárgaság) terjedésének megakadályozása érdekében a

hegyközségekről szóló 2012. évi CCXIX. törvény (továbbiakban: Hktv.) 34. § (1) bekezdése alapján, valamint a Hegyközségek Nemzeti Tanácsa (továbbiakban: HNT) Tanácsülésének T-13/3/2025 (12. 01.) határozata alapján a Rendtartás II. számú fejezettel egészül ki annak érdekében, hogy egységes növényvédelmi szabályok kerüljenek bevezetésre és alkalmazásra.

1.

(1) Az egységes növényvédelem védekezési szabályai a szőlőterületek és a vektor rovar kártevők folyamatos monitorozása szemleterv alapján működő szemlecsoportok bevonásával történik.

(2) Az egységes növényvédelmi védekezésnek a vektor rovar kártevők elleni intézkedéseit a HNT által üzemeltett országos amerikai szőlőkabóca (*Scaphoideus titanus*) rajzási monitoring rendszer által nyújtott információk alapján a HNT irányítja.

Az egységes növényvédelmi védekezési intézkedések kiterjednek a zárlati károsítóval fertőzött tőkék megjelölésére és kiszűrésére, a fertőzést terjesztő rovar vektorok gyérítésére, valamint a gazdanövények eltávolítására is.

2.

A Hktv. 34. § (2) bekezdésében foglalt rendelkezéseknek megfelelően az egységes növényvédelem védekezési szabályai kiterjednek a hegyközség területén:

a) a Hktv. 4. § a) pontja szerinti szőlészeti termelőkre és azokra a Hktv. 4. § b) pontja szerinti borászati termelőkre, akik szőlőültetvénnyel rendelkeznek (továbbiakban együtt: hegyközségi tagok) és a gazdasági aktában nyilvántartott szőlőültetvényeikre, valamint

b) a Hktv. 34. § (2) és (2a) bekezdése szerint a borszőlő termőhelyi kataszterbe sorolt

ba) ingatlanokra, utakra, vízelvezető árkokra, valamint

bb) az ingatlanok rendeltetés-szerű használatával kapcsolatos létesítményekre és azok tulajdonosaira, használóira és kezelőire

[az a) pont szerinti hegyközségi tagok és a b) pont szerinti tulajdonosok, használók és kezelők (továbbiakban együtt: egységes növényvédelemre kötelezett).

3.

Az egységes növényvédelemre kötelezett köteles

a) a 2. pontban meghatározott területeknek az arany színű sárgaság tekintetében a folyamatos növény-egészségügyi ellenőrzésre,

b) az arany színű sárgasággal fertőzött tőkék megjelölésére és kiszűrésére, a fertőzést terjesztő vektor rovar kártevők gyérítésére, és a gazdanövények eltávolítására, valamint

c) segíteni a szemlecsoportok tevékenységét és az ellenőrzéseket lehetővé tenni.

4.

Az arany színű sárgaság terjedésének megakadályozása érdekében a hegyközség közgyűlése felhatalmazza

a) a hegyközség választmányát, hogy a hegybíró bevonásával

aa) a hegyközségi tagok kötelező részvételén alapuló szemlecsoportokat megalakítsa,

ab) a szemlecsoportok szemletervét meghatározza,

ac) az egységes növényvédelemre kötelezettet a szemlék alapján észlelt és a 3. pontban meghatározott kötelezettségek elmulasztása esetén az elmulasztott növényegészségügyi és további védekezési intézkedések teljesítésére kötelezze,

ad) a vektor rovar kártevők elleni növényegészségügyi védekezést megszervezze az egészség-, természet- és tájvédelmi szabályok figyelembevételével, különös tekintettel azon hegyközségi tagokra és lehetőség szerint az egyéb egységes növényvédelemre kötelezettek, akiknek élethelyzete, gépesítettsége, képzettség hiánya, illetve a művelt szőlőültetvény mérete miatt a teljesítés végrehajtása aránytalan terhet jelent, vagy a végrehajtás akadályba ütközik,

ae) meghatározza a HNT által működtetett amerikai szőlőkabóca (*Scaphoideus titanus*) monitoring rendszer üzemeltetésével kapcsolatos intézkedéseket,

af) az egységes növényvédelmi védekezés szabályainak betartását ellenőrizze,

b) a hegyközség elnökét, hogy a hegybíróval együttműködve

ba) a HNT által meghatározott egységes növényvédelmi védekezési időszakot kihirdesse,

bb) a HNT által előírt adatszolgáltatást teljesítse.

5.

A szemletervben meg kell határozni a felderítés sorrendiségét és az ahhoz szükséges erőforrásokat, figyelemmel arra, hogy a zárlati károsító terjedésének megakadályozása közérdek.

6.

a) A szemlék megvalósítása érdekében a hegyközségi tag a Hegyközségi Információs Rendszerben nyilvántartott, a hegyközség működési területéhez tartozó borvidéki települések közigazgatási területén fekvő ültetvényének területe alapján megállapított minden megkezdett kettő hektár után számítva egy-egy munkanapra, összesen legfeljebb tíz munkanapra köteles a szemlecsoporthoz munkájában személyesen, vagy az általa kijelölt személy útján részt venni.

b) A szemlecsoporthoz részt vevő személy – a növény- és talajvédelmi hatáskörben eljáró vármegyei kormányhivatal (továbbiakban: növényvédelmi hatóság) kivételével - köteles elvégezni a HNT honlapján közzétett távoktatást.

c) A szemlecsoporthoz legalább három tagúnak kell lennie. A tagok közül legalább egy személynek szakirányú képzettséggel és tapasztalattal kell rendelkeznie.

7.

(1) A fertőzések korai felismerése és a gyors beavatkozás elősegítése érdekében a szemlecsoporthoz várható ellenőrzési időpontját legalább 14 munkanappal megelőzően a hegybíró értesíti az egységes növényvédelemre kötelezetteket.

(2) Az egységes növényvédelemre kötelezettek a szemlecsoporthoz ellenőrzést megelőzően kötelesek önellenőrzést végezni. Az önellenőrzés elvégzéséhez szükséges ismeretekről a HNT online tananyagot készít.

(3) Az egységes növényvédelemre kötelezettek önellenőrzés keretében szemlézik a saját ültetvényüket, illetve a 2. b) pont ba) - bb) alpontokban meghatározott területeket és létesítményeket. Az önellenőrzés keretében kötelesek a fertőzés tüneteit mutató szőlőtörköket megjelölni, valamint az ültetvény fertőzöttségének mértékét megállapítani továbbá a rezervoár gazdanövényeket haladéktalanul eltávolítani.

(4) Ha a szőlő ültetvényen észlelt fertőzöttség mértéke meghaladja a 20%-ot, akkor a hegyközségi tag köteles haladéktalanul értesíteni a növényvédelmi hatóságot és a hegybíró.

(5) Ha az ültetvényen észlelt fertőzöttség mértéke nem éri el a 20%-ot, akkor a hegyközségi tag köteles eltávolítani a fertőzésgyanús növények zöld részeit.

8.

A szemlecsoporthoz a hegyközségi tagon kívül tag lehet:

a) az önkéntes tag vagy a nyilvántartott adatszolgáltató,

b) a növényvédelmi hatóság képviselője,

c) a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara munkavállalója és tagja,

d) a Magyar Növényvédő Mérnöki és Növényorvosi Kamara tagja,

e) szakirányú oktatási intézmények oktatója, esetleg tanulója,

f) a Magyar Honvédség állományába tartozó személy,

g) a hegyközséggel, a hegyközségi tanáccsal vagy a HNT-vel kötött együttműködési megállapodás alapján kijelölt személy.

9.

A szemlecsoporthoz vezetője a növényvédelmi hatóság képviselője. Ha a szemlén nem vesz részt a növényvédelmi hatóság képviselője, a hegybíró jelöli ki a szemlecsoporthoz vezetőjét az adott napra, és részére megbízólevelet állít ki.

10.

A szemle célja a szőlőterületek növényegészségügyi felmérése, a fertőzöttség mértékének meghatározása, az elhanyagolt és a nagymértékű fertőzöttség miatt kötelezően kivágandó tőkék, ültetvények, rezervoár gazdanövények beazonosítása.

11.

(1) A szemléről jegyzőkönyvet kell készíteni.

(2) Ha a szemlén nem vesz részt a növényvédelmi hatóság képviselője, a jegyzőkönyvet a hegybíró készíti elő a HNT által meghatározott egységes országos eljárásrend szerint, melynek a

szemlecsoport vezetője által aláírt egyik példányt haladéktalanul meg kell küldeni a növényvédelmi hatóságnak.

12.

(1) A HNT által üzemeltett országos amerikai szőlőkabóca (*Scaphoideus titanus*) rajzási monitoring rendszerének riasztása alapján a hegyközség elnöke egységes növényvédelmi védekezést rendel el a vektor rovar károsító ellen a hegyközség teljes területére, vagy annak meghatározott részére. A vektor rovar kártevő elleni egységes növényvédelmi védekezést a helyben szokásos módon úgy kell közzétenni, hogy arról az egységes növényvédelemre kötelezettek tudomást szerezzenek. A Hktv. 45/A § (3) bekezdés alapján a hegyközségi tagokat a hegyközségi névjegyzékben kezelt e-mailcímre vagy telefonszámra küldött elektronikus üzenetben is lehet értesíteni.

(2) A vektor rovar kártevő elleni egységes növényvédelmi védekezés elrendelésében meg kell határozni

- a) a védekezés időpontjának kezdetét és várható befejezését,
- b) a felhasználható növényvédőszeres kereskedelmi nevét és kijuttatási technológiáját,
- c) a permetezést segítő, kijelölt növényorvos elérhetőségét, aki a növényvédelmi munkákat a helyszínen ellenőrizheti és tanácsadással segítheti.

(3) Növény-egészségügyi zárlat esetén a növényvédelmi hatóság által elrendelt intézkedéseket kell végrehajtani.

13.

A hegybíró kockázatelemzés alapján ellenőrzi az egységes növényvédelmi védekezési szabályok betartását és a rendtartás szabályainak megszegése esetén tájékoztatja a hegyközség elnökét.

14.

A hegyközség elnöke felszólítja az egységes növényvédelemre kötelezettet a jogellenes állapot megszüntetésére és az egységes növényvédelmi védekezés szabályainak teljesítésére.

15.

Ha a hegyközségi tag a felszólításban megjelölt időszakon belül nem teljesíti az előírt növényvédelmi védekezési intézkedést, akkor bírsággal sújtható. A bírság mértéke:

- a) a 3. pont megszegése esetén a borvidék elmúlt három évi átlagos hektáronkénti termelési értékének kétszerese (ezer Ft-ra kerekítve), de legalább 200 000 Ft, a 15. b) - c) pontok szerinti eltérésekkel,
- b) a 6. a) pont szerinti kötelezettség megszegése esetén az elmulasztott munkanaponként az egy napra jutó minimál bér kétszerese, de legalább 50 000 Ft,
- c) a 7. (2) – (5) bekezdések megszegése esetén a borvidék elmúlt három évi átlagos hektáronkénti termelési értéke (ezer Ft-ra kerekítve), de legalább 100 000 Ft.

16.

Ha az egységes növényvédelemre kötelezett nem tagja a hegyközségnek és az egységes növényvédelmi védekezésre vonatkozó kötelezettségének a 14. pontban meghatározott felszólítás ellenére sem tesz eleget, a hegyközség elnöke a Hktv. 34. § (6) bekezdése alapján a törvényszéktől kéri a felszólításnak megfelelő kötelezését és a bírság kiszabását.

17.

A rendtartás e fejezetében foglalt az arany színű sárgaság elleni egységes növényvédelmi védekezési szabályok bevezetése és működtetése kapcsán, továbbá az egységes országos szakmai gyakorlat előmozdítása érdekében a HNT ajánlásokat és iránymutatásokat adhat ki, melyeket közzé tesz honlapján (www.hnt.hu).

IV. Fejezet

Az épített környezet és a termőtalaj védelme

8. § Az épített környezet: épületek, kilátó, várrom, kápolnák, szőlőfeldolgozók, pincék, prэшázak, utak, árkok, támfalak, források állagának megóvása azok tulajdonosainak, illetve használóinak, kezelőinek, üzemeltetőinek alapvető kötelessége.

9. § A nyilvánosság számára szolgáló épületeket: kilátót, várromot, kápolnákat, emlékműveket, kegyhelyeket, vallásos szobrokat, pincemaradványokat mindenki szabadon megtekintheti anélkül, hogy állagát megrongálná. A források vizével olthatja szomját, de kötelessége a legnagyobb elővigyázattal eljárni ezek védelme érdekében.

10. § Az utakat állaguk veszélyeztetése nélkül mindenki szabadon használhatja. Az úton csak olyan járművel lehet közlekedni, amely annak állapotát, tartozékait és az úttal szomszédos épületeket, útbaigazító táblákat, növényzetet és a termőföldet nem rongálja. Rongálás esetén a hegyközség megkeresésére az út tulajdonosa (települési önkormányzat) a károkozóval szemben eljárást kezdeményezhet. Saját használatú utat az arra jogosultak használhatják.

11. § Közúton a ki- és berakodás kivételével személygépkocsival és egyéb járművel huzamosabb ideig megállni és a közlekedést akadályozni tilos. Minden szőlőbirtokos köteles területéből annyi teret üresen hagyni, hogy ott legalább egy személygépkocsival parkolni lehessen. Tehergépkocsi és egyéb szállítást végző jármű a közúton megállhat a fel- és lerakodáshoz szükséges idő tartamára akkor, ha a rakodás a kialakított beálló használatával nem végezhető el. Közterületre nyíló kaput, amely az úton közlekedő járműveket veszélyezteti, alkalmazni tilos.

12. § Az utak megépítése, fenntartási munkáinak elvégzése a települési önkormányzat, mint az út tulajdonosának a kötelessége. Saját használatú út fenntartásáról a használók érdekeltségük arányában kötelesek gondoskodni.

Utak, árkok nyomvonalának megváltoztatása, támfalak áthelyezése csak önkormányzati és hegyközségi közös engedéllyel lehetséges.

13. § Az ingatlanhoz csatlakozó mezsgye, útszakasz és árok állagát óvni kell, középvonaláig a tulajdonos, illetve a területet használó köteles a gyomtalanítást (kaszálás) szükség szerint, de évente legalább két alkalommal elvégezni.

14. § Az ingatlantulajdonosok a területükön lévő kiszáradt fákat a balesetvédelmi és egyéb biztonsági szabályok betartása mellett kötelesek kivágni, valamint a közterületre és a szomszédos területekre átnyúló, vagy a közlekedés biztonságát, a közlekedő járműveket veszélyeztető fákat, faágakat, gallyakat levágni, eltávolítani.

15. § A szőlőtulajdonosok a terület elhatárolását az előírt táj- és természetvédelmi szabályoknak megfelelően végezhetik. Élő sövény alkalmazása esetén a megengedett magasság maximum 1,25 méter. Kerítésnek alkalmazott élő sövény nyírásáról a terület tulajdonosának, illetve használójának rendszeresen gondoskodnia kell.

16. § Szőlőtulajdonosok a keletkezett hulladékot a kijelölt szemétkerakó helyen elhelyezett szemétkerakókba kötelesek elhelyezni. A metszési nyesedék (venyige) elhelyezésének céljából a hegyközség alkalmi lerakóhelyeket hozhat létre, azok használatának – a helyi önkormányzatokkal közösen kidolgozott – szabályozásáról a termelőket hirdetményben értesíti

17. § A hegyközség illetékességi területén tüzet rakni közterületen csak a kijelölt tüzrakó helyeken, magánterületeken, tüzrakásra alkalmas részen felügyelet mellett szabad. Tüzet csak úgy szabad rakni, hogy az ne okozzon kárt, és a levegőt a legkisebb mértékben szennyezze. A tüzgyújtásra vonatkozó szabályokra vonatkozóan minden esetben figyelembe kell venni a tüzgyújtási rendelkezéseket (önkormányzatok helyi rendelete, NÉBIH és a Katasztrófavédelem előírásai, bejelentési kötelezettség).

18. § A hegyközség területén az állattartásra vonatkozó szabályokat az érdekelt önkormányzatok – a hegyközséggel előzetesen egyeztetett módon – helyi rendeletben állapítják meg.

19. § Meglévő támfalakat megszüntetni tilos.

20. § Az erózió (vízkár) ellen elsősorban a lejtős területeken különös gonddal kell védekezni az alábbiak szem előtt tartásával:

- a) A szőlőtelepítés módjának, a sor irányának megválasztásával
- b) Mikroteraszok kialakításával, a meglévő teraszok felhasználásával, gyepesítéssel
- c) Megfelelő talajművelő technológiák alkalmazásával
- d) Vízvezetők, vízfogók kialakításával

V. Fejezet

A borászati termékek előállítása és kezelése

21. § Borászati terméket csak szőlőből szabad előállítani.

22. § A borászati termékek előállítása és kezelése során a Btv. szerint kell eljárni.

23. § A borvidék területén borászati tevékenységet csak a területileg illetékes hegyközségnél történt nyilvántartásba vételt követően lehet folytatni.

24. § A borászati termékek eredetét igazoló dokumentumokat (szőlő- és borszármazási bizonyítványok) a területileg illetékes hegybíró adja ki a mindenkor hatályos jogszabályok alapján, a Hegyközségek Nemzeti Tanácsa által üzemeltetett informatikai rendszerből.

25. § (1) Szőlőültetvény szőlő termőhelyi kataszterben nyilvántartott területen telepíthető.

(2) A szőlő termőhelyi kataszterbe sorolt földterületekről szőlő termőhelyi kataszter nyilvántartást a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal vezeti, és folytatja le az eljárást.

Földterület szőlő termőhelyi kataszterbe történő sorolása, a kataszteri besorolás módosítása, valamint a földterület szőlő termőhelyi kataszterből történő törlésére vonatkozó eljárás kezdeményezéséhez az illetékes hegyközség véleménye ill. hozzájárulása szükséges, amelyre vonatkozó kérelmet a hegyközség által rendszeresített nyomtatványon a tulajdonos személyesen vagy meghatalmazott útján a hegyközséghez nyújthat be.

(3) Erdő telepítése, fásítás, halastó és nádas létesítése, valamint a termőföld más célú hasznosítása, művelési ágváltoztatás kezdeményezése esetén a hozzájárulás kiadásáról a hegyközség választmánya dönt.

(4) A gazdasági aktában szőlőültetvényként nyilvántartott földterület határától számított ötven méteren belül erdő vagy fásítás telepítése nem végezhető, továbbá az ilyen földrészletnek a szőlő termőhelyi kataszterből való kivonása erdő vagy fásítás telepítése céljából nem engedélyezhető.

VI. Fejezet

A Somlói borvidék turisztikai vonzerejének erősítése, valamint a szőlőtermelők és a szálláshely-szolgáltatók közötti együttműködés biztosítása

26. § (1) A szabályozás célja a minőségi turizmus biztosítása, valamint a borvidék egységes arculatának védelme, az eltérő tevékenységet folytatók együttműködésének szabályozása.

A rendszer szabályozása és működtetésének elsődleges felelőse a Somlói Borvidék Hegyközsége, amely koordináló szerepet tölt be.

(2) Alapelvek:

a) A borvidéken végzett turisztikai tevékenységek során törekedni kell a térség egységes arculatának, jó hírnevének és minőségi megítélésének fenntartására és erősítésére.

b) A szőlőtermelők és a szálláshely-szolgáltatók kötelesek tevékenységüket összehangolni, és egymás jogos érdekeinek figyelembevételével eljárni.

c) A borvidéken működő szereplők együttműködésük során elősegítik a turisztikai kínálat összehangolt fejlesztését, különös tekintettel a helyi borászati termékek és szolgáltatások bemutatására.

d) A borvidéken működő szereplők kötelesek tartózkodni minden olyan magatartástól, amely a borvidék hírnevét vagy turisztikai vonzerejét hátrányosan befolyásolhatja.

(3) Bejelentési és együttműködési kötelezettségek:

a) Kereskedelmi célú szálláshely kialakítását, működtetését a hegyközség felé be kell jelenteni, a kapcsolattartó személy elérhetőségének megadásával.

(b) Azon szálláshely-szolgáltatók, akik szőlőültetvénnyel nem rendelkeznek, a hegyközség önkéntes tagjai lehetnek.

(c) A hegyközség a szálláshelyek működésére vonatkozó szabályokat az érintett szálláshely-szolgáltatókkal egyeztetve

(d) A szálláshely-szolgáltatók kötelesek az egyéb jogszabályi előírások mellett a Rendtartás II. számú mellékletét képező Megjelenési és Együttműködési Szabályzat előírásait betartani.

(4) A szőlőművelés és vendégfogadás összehangolása:

(a) A hegyközség a szálláshely-szolgáltatókat előzetesen tájékoztatja a kötelező növényvédelmi munkákról

(b) A szálláshely-szolgáltatók kötelesek a vendégeket tájékoztatni arról, hogy a szőlőművelés zajjal és egyéb környezeti hatásokkal járhat, amelyet a vendégek kötelesek tűrni.

c) A vendégek járműveinek elhelyezését a szálláshely-szolgáltató saját területén köteles biztosítani oly módon, hogy az ne akadályozza a szőlőművelési munkákat, kivéve, ha a szőlőültetvény tulajdonosa előzetesen hozzájárult.

(5) Infrastruktúra és üzemeltetési feltételek:

a) A szálláshely-szolgáltató köteles a vendégek számára a szükséges parkolóhelyet biztosítani.

b) A hulladék szabályszerű gyűjtéséről és elhelyezéséről gondoskodni kell, és erre a vendégek figyelmét fel kell hívni

c) A vendégek háziállatainak tartása csak felügyelet mellett, vagy körülhatárolt területen történhet, oly módon, hogy mások testi épségét és nyugalma ne veszélyeztesse.

(6) Minőségbiztosítás és szolgáltatási színvonal:

a) A vendégek számára – ellenérték nélkül vagy ellenérték fejében – biztosított boroknak meg kell felelniük a forgalomba hozatalra vonatkozó minőségvédelmi előírásoknak

b) A szolgáltatók kötelesek a borvidék minőségi megítéléséhez méltó szolgáltatási színvonal biztosítására törekedni.

(7) Kommunikáció és rendezvények:

a) A borvidéken működő szereplők kötelesek egymással a kapcsolattartás során kulturált, együttműködő magatartást tanúsítani.

b) A nyilvános rendezvényekről előzetesen tájékoztatást kell adni a hegyközség részére annak érdekében, hogy azok a borvidék hivatalos kommunikációs felületein megjelenhessenek.

c) A borvidéken működő szereplők sem egymásra, sem a borvidékre vonatkozóan nem közölhetnek valótlan, vagy a jó hírnevet sértő információt, különösen nyilvános vagy közösségi felületeken; vitás kérdéseiket elsősorban egymás között kötelesek rendezni.

VII. Fejezet

Rendtartást sértő cselekmények

27. § (1) A Somlói Borvidék, mint kiemelkedő hírű történelmi borvidék, társadalmi elismertségének megőrzése, továbbfejlesztése, az idegenforgalom számára történő kinyílása a borvidék valamennyi érintettjének alapvető érdeke, egyben kötelessége. Ezért fontos kiemelten a jelen hegyközségi rendszabályok betartása és betartatása.

(2) A Hktv. 34. § szerinti rendtartási ügyekben – amennyiben jogszabály nem utalja más szerv hatáskörébe – kizárólag a hegyközség választmánya jár el. A hegybíró a választmány határozata alapján folytatja le a közigazgatási eljárást és hozza meg az esetleges szankcionáló határozatokat.

28. § Ha a hegyközség tagja vagy más szereplője a tevékenysége során – gondatlanságból vagy szándékosan – a rendtartás előírásait megszegi, az eljárást von maga után. A jogsértés ténye a hegyközség tudomására juthat bejelentés alapján, ellenőrzés alkalmával, vagy a megadott határidő elmulasztása esetén.

29. § A szabálysértési cselekmény megállapításakor minden esetben tisztázni kell az elkövető személyét. Felelősségre vonást csak szándékos, vagy gondatlan magatartás miatt lehet alkalmazni. Tekintettel kell lenni a felelősséget kizáró okokra: pl. cselekvőképesség hiánya vagy korlátozott cselekvőképesség.

30. § A Rendtartásban megfogalmazott előírásokat (szabályokat) megsértőkkel szemben a cselekmény társadalomra veszélyességére tekintettel az alábbi jogkövetkezmények (szankciók) kerülhetnek alkalmazásra:

(1) figyelmeztetés: abban az esetben, ha az elkövetett cselekmény jelentéktelen súlyú, vagy a mulasztást időben pótolták,

(2) eltiltás a származás-megjelölés vagy a minőségi kategóriába utaló jelölés használatától: a hegyközség, vagy a borvidék érdekeit súlyosan sértő magatartás, borhamisítás, hamis termékjelölés esetén,

(3) pénzbírság kiszabása: a rendtartás szabályainak megsértése esetén, valamint akkor, ha a szabálysértés súlyosan veszélyezteti a borvidék szereplőinek, különösen a szőlőtermelők, borászattal foglalkozó hegyközségi tagok személyes vagy közösségi érdekeit.

31. § Nincs helye a felelősségre vonásnak, ha a cselekmény vagy a mulasztás elkövetése óta egy év eltelt (elévülés), kivéve a hamis termékjelölés és a borhamisítás esetén.

32. § A jogkövetkezménynek igazodnia kell a Rendtartást sértő magatartás társadalomra veszélyességéhez, gyakoriságához, a tag személyi körülményeihez. A választmány az elmarasztalásokat két évig nyilvántartja, ezen belüli ismételt elkövetés esetén azt súlyosító tényezőként veszi figyelembe. Több elkövetett cselekmény együttesen történő elbírálásakor a súlyosabbra vonatkozó jogkövetkezményt kell alkalmazni.

VIII. Fejezet

Az egyes szabálysértések és a büntetések mértéke

33. § A hegyközség választmányának határozata alapján a mindenkor szabálysértési bírság maximális összegéig pénzbírsággal sújtható:

- a) aki az épített környezetet megrongálja, a források, kutak vizét szennyezi,
- b) aki az ültetvényéhez tartozó mezsgyének, útszakasznak, ároknak, vagy a közúthoz tartozó műtárgynak (hídáteresz) a rendszeres karbantartását elmulasztja és a felszólítás ellenére a munka pénzbeni megváltásáról sem gondoskodik,
- c) aki az esőzések miatti vízkár, erózió elleni védekezést elmulasztja, ezáltal másnak kárt okoz,
- d) aki a közutat megrongálja és az okozott kárt haladéktalanul nem állítja helyre,
- e) aki szőlőkivágás bejelentése vagy telepítési engedély megszerzése nélkül végez szőlőkivágást vagy telepítést, illetőleg megsérti az erre vonatkozó engedélyben előírt kötelezettségeket (pl. telepítendő fajta, támrendszerre vonatkozó előírás, telepítés módjára vonatkozó előírás megszegése stb.),
- f) aki a szükséges talaj- és növényvédelmi munkákat nem végzi el, illetve a szőlőt nem műveli meg,
- g) aki a növényvédőszer tárolásával és felhasználásával kapcsolatos szabályokat megsérti, nem vezet permetezési és vegyszer-felhasználási naplót,

- h) aki a szőlő karantén betegségeinek és kártevőinek bejelentési kötelezettségét elmulasztja, valamint a metszési nyesedéket határidőig nem távolítja el,
- i) aki a szőlő gyommentesen tartását elmulasztja, vagy a környezetvédelmi technológiát (füvesített sorok) nem megfelelően alkalmazza,
- j) aki a szőlő termésbecslését akadályozza vagy zavarja, illetőleg a must és a bor előállítása során megsérti a Btv. rendelkezéseit,
- k) adatszolgáltatási és nyilvántartási kötelezettségét egymást követő két alkalommal ismételt, vagy rendszeresen elmulasztja, illetve hamis adatokat szolgáltat a hegyközség részére, vagy akadályozza bármely hegyközségi szervezet: választmány, hegybíró, hegyőr stb. munkáját,
- l) aki a szőlők őrzésében való együttműködést megtagadja,
- m) aki a vadászati tilalmat megszegi.

34. § A hegyközség az általa nyújtott szolgáltatásoknak a választmány határozata alapján megszabott ellenértékére jogosult. A szolgáltatási díjat az igénybe vevő köteles a hegyközségnek megfizetni.

IX. Fejezet

Eljárási szabályok

35. § A hegyközségnél rendtartási ügyekben a választmány az ügy jellegének megfelelő egyéb bizottsággal együttműködve jár el. Helyszíni ellenőrzések, bejárások alkalmával a választmány legalább egy tagjának kell jelen lenni.

36. § A Hegyközségi Információs Rendszerben a gazdasági aktában nyilvántartott szőlőültetvényekre vonatkozó művelési kötelezettség teljesítésével kapcsolatos közigazgatási ügyekben az illetékes hegybíró jár el.

37. § Az ellenőrzések, szemlék lehetnek előre bejelentettek, vagy enélkül váratlanul megtartottak. A tag az előre bejelentett ellenőrzés előtt csak kivételes esetben térhet ki. Ezt azonban az ok megjelölésével három napon belül köteles jelezni a hegyközség elnökének.

38. § A hegyközségi tag ellenőrzésében a választmány tagjaként nem vehet részt a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. tv. (Ptk.) 8:1. § (1) bek. 2. pontja szerinti hozzátartozója, vagy akitől az ügy tárgyalagos elbírálása egyébként nem várható el.

39. § A rendtartás előírásainak megsértése miatt helyszíni bírság nem alkalmazható.

40. § A hegyszabályok megsértése miatti eljárás megindítására bejelentésre, az ellenőrzés eredményeként, vagy a mulasztás kiderülésekor hivatalból kerülhet sor. Az eljárás megindításáról az ügyfelet értesíteni kell.

41. § A rendtartási ügyben indult eljárást fel kell függeszteni, ha az ügy érdemi eldöntése valamely kérdés előzetes elbírálásától függ, amely más (nem hegyközségi) szerv hatáskörébe tartozik. Az eljárás felfüggesztése az elévülési időt megszakítja.

42. § A rendtartási ügyekkel kapcsolatos eljárásban a Hktv. rendelkezéseivel összhangban az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (Ákr.) rendelkezéseit kell alkalmazni.

43. § A hegybíró közigazgatási ügyben hozott határozata ellen a döntés közlésétől számított tizenöt napon belül a Hegyközségek Nemzeti Tanácsának főtitkárához lehet fellebbezni. A fellebbezést a hegybírónál kell benyújtani.

44. § (1) A jogsértő testületi határozat felülvizsgálatát a hegyközségi szervezet bármely tagja kérheti a bíróságtól.

(2) Perindítás előtt a sérelmet szenvedett tag köteles a jogsértést bejelenteni a határozat meghozatalától számított 15 napon belül az Ellenőrző Bizottságnak, amely további 15 napon belül állást foglal, s erről a tagot, valamint a határozatot hozó testületet írásban értesíti.

(3) A pert az Ellenőrző Bizottság állásfoglalása kézhezvételétől számított 30 napon belül a sérelmes döntést hozó hegyközségi szervezet ellen kell megindítani. A perindításra nyitva álló határidő jogvesztő. A perindításnak halasztó hatálya nincs, a bíróság azonban a határozat végrehajtását felfüggesztheti.

45. § A jelen rendtartásban nem szabályozott kérdésekben a Hktv. rendelkezéseit kell alkalmazni.

X. Fejezet **Záró rendelkezések**

46. § A Rendtartást a Somlói Borvidék Hegyközségének Somlóvásárhelyen 2026. május 15-én tartott közgyűlése a KGY-2026/10. (V.15.) sz. határozatával elfogadta, ezzel a Nagy-Somlói Borvidék Hegyközségének KGY-2019/13. (V.20.) sz. határozatával megállapított módosított Rendtartása hatályát veszti.

Somlóvásárhely, 2026. május 15.

Tornai Tamás
elnök

Bogdán Levente
jegyzőkönyv-hitelesítő

Bertalan Gyula
jegyzőkönyv-hitelesítő

Tokolics Attiláné
jegyzőkönyv-vezető

Ellenjegyzem,
Somlóvásárhely, 2026. május 15. hó ... nap:

Dr. Várhelyi Attila
ügyvéd

DR. VÁRHELYI ÜGYVÉDI IRODA
dr. Várhelyi Attila ügyvéd
8400 Ajka, Béke u. 17. fszt. 1.
88/200-551 30/9560-563
KASZ 36071115

I. sz. melléklet: Somló oltalom alatt álló eredetmegjelölés termékleírása

II. sz. melléklet: Megjelenési és Együttműködési Szabályzat